

La rierada del 10 d'octubre de 1994

Cambrils

Les fotografies d'aquesta exposició mostren l'evolució de l'aiguat del 10 d'octubre de 1994. Aquell dia, a primera hora del matí, una mica de pluja havia mullat els carrers del municipi. Cap a les vuit del matí, de sobte, la riera d'Alforja va començar a baixa amb força, assolint un cabal mai vist a Cambrils.

Cap a dos quarts de nou, l'aigua sobrepassava tota la zona canalitzada. De sobte l'aigua ja baixava pels carrers laterals a la riera. Algunes persones quedaren aïllades, com el Carles Massagué, que va patir el pitjor ensurt de la seva vida. I en Pere Torres Esteller, malauradament, va perdre la vida.

Les dues passarel·les peatonals es van ensorrar i en altres ponts s'endugué les baranes. La rambla Jaume I, fins la plaça d'Aragó, semblava un riu. La plaça del Pòsit, el carrer Sant Pere i altres adjacents quedaren completament coberts de fang.

A la vila, els carrers Immolats del Setge, Hospital i Sant Plàcid es van inundar d'aigua i fang. A l'Eixample, els carrers amb major afectació foren Santa Joaquina Vedruna i Àngel Guimerà.

Tot plegat va deixar un rastre de fang i destrucció. Els danys materials es van quantificar el 500 milions de pessetes. Les obres de reconstrucció del canal de la riera pujaren a 300 milions de pessetes.

Amb aquesta exposició es pretén recordar aquell dia, atenent a l' excepcionalitat dels fets. El nombrós material gràfic existent ens permet reconstruir l'evolució de tot l'aiguat que afectà principalment la riera d'Alforja, un dels principals eixos de comunicació del municipi.

Les imatges procedeixen dels fons de l'Arxiu Municipal de Cambrils (AMCAM), fons Ajuntament de Cambrils i fons Foto Oleastrum.

Cambrils 10 d'octubre de 2019

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7797-5-4

A la dreta d'aquesta imatge aèria de 1991 hi veiem la desembocadura del torrent d'en Gener. Si resseguim amb la vista el seu llit i, després de la corba, les fileres d'arbres que el voregen, veurem el seu curs que serpenteja entre les partides del Mas de la Pastora, Belianes i les Comes.

Una de les característiques de Cambrils a nivell geogràfic és la presència de diverses rieres. Per garbí tenim la riera de Riudecanyes, que serveix de límit amb Mont-roig.

Al seu tram final, la riera de Riudecanyes té un llit profund i molt ample. Per això, quan a mitjan segle XIX es va construir la via fèrria entre Barcelona i València, que travessa tot el terme de Cambrils en paral·lel a la costa, va ser necessari construir un gran pont que encara conservem avui.

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor Paisajes Españoles. Núm. Reg. 9526-03-09

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Fons Ortoneda Vernet. Núm. Reg. 9354-32-11

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor: Tomàs o Lluís Dolsa. Núm. Reg. 9525-1-035.

El barranc de la Mare de Déu del Camí és l'únic corrent d'aigua que neix dins del terme de Cambrils. Per això, el seu curs és curt. El seu llit és estret i relativament profund i als marges hi trobem una vegetació espessa que ens parla dels boscos que antigament devien cobrir la zona.

Al llarg de la història s'han hagut de construir ponts per fer passar la via del tren (imatge superior, cap a 1900), la Mineta (imatge de l'esquerra, cap a 1950), l'autopista i la carretera general.

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut . Núm. Reg. 7797-8-34

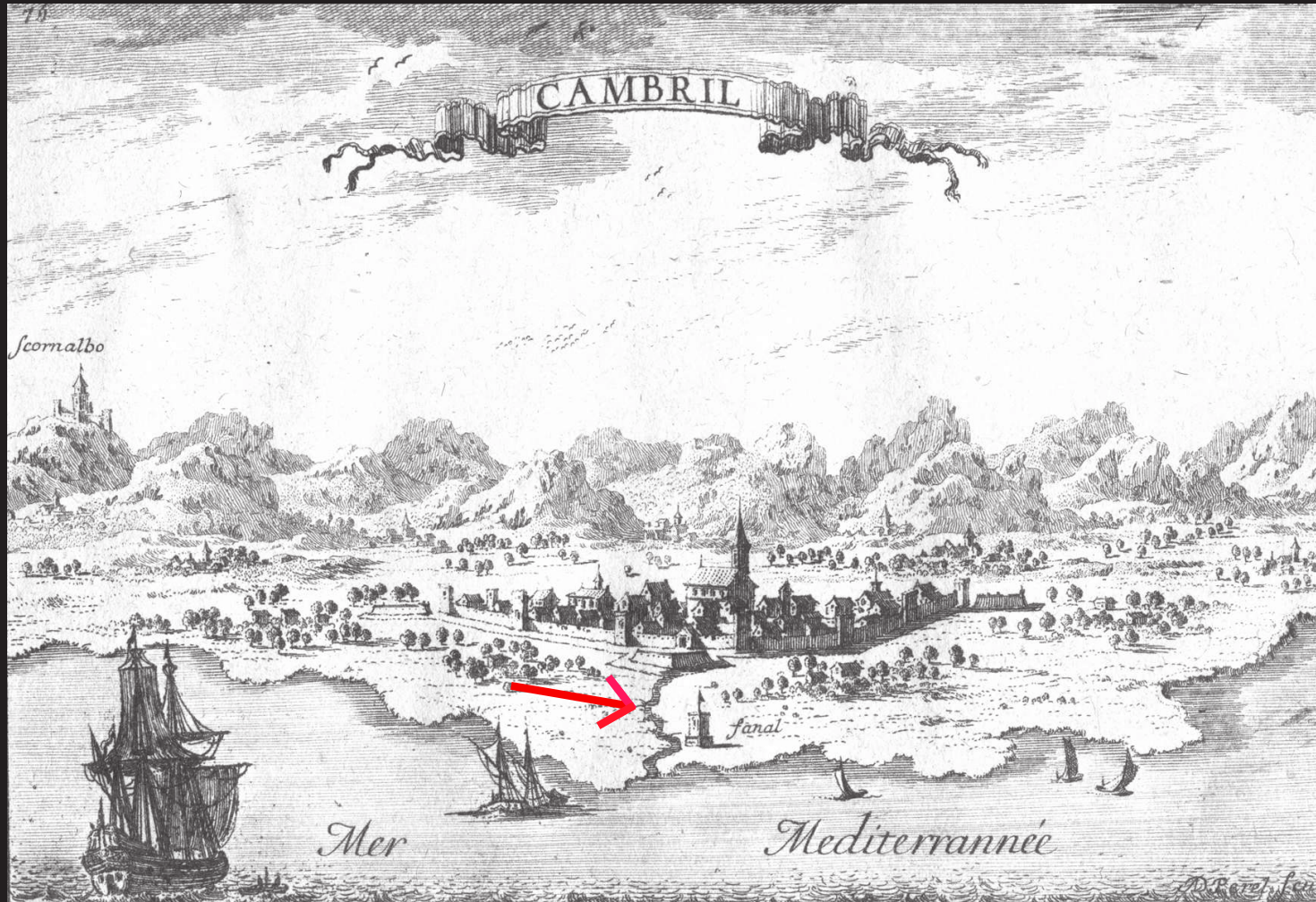
La riera de Riudoms és molt llarga. Neix a la serra de la Mussara i en altres punts del seu curs rep el nom de riera de Maspujols. Des del segle XII fins al 1842 va marcar el límit entre els termes de Cambrils i de Vilafortuny. També va ser usada com a via de penetració terrestre cap a l'interior, per enllaçar amb el camí de Reus.

La riera del Reguerol és un altre dels corrents que travessen el terme i que en part del seu curs marca el límit amb Vinyols i els Arcs. La imatge de l'esquerra correspon a l'inici de les obres de canalització i soterrament del tram final de la riera, cap a 1975.

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7300-01-05

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Gravat de Cambrils (s.XVII). Núm. Reg. 9310-1

La riera d'Alforja ha estat sempre un accident geogràfic identificador de Cambrils. En el segle XVII, el militar i enginyer francès Sébastien de Pontault de Beaulieu, va definir el curs de la riera d'Alforja en el seu gravat de Cambrils.

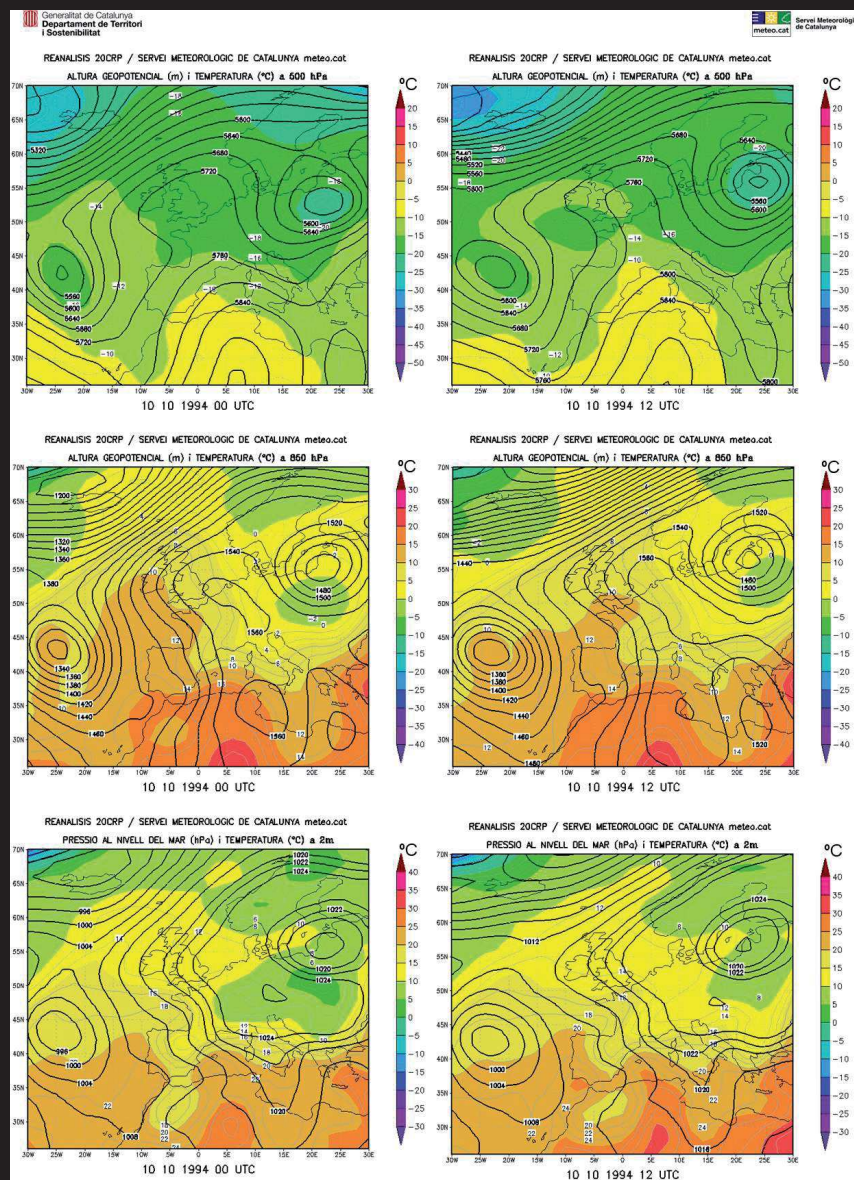
Tenim coneixement de diverses rierades a Cambrils durant els segles XVIII - XX. Entre elles destaquem la del 15 de setembre de 1762 i la del 29 de setembre de 1959, coneguda com la rierada de Sant Miquel.

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

La riera d'Alforja ha estat sempre una important via de comunicació. Hi va haver un camí que baixava de la Vila pel seu marge dret, travessava la riera sota el pont del ferrocarril i seguia pel marge esquerre fins a entrar al nucli de la Platja. La canalització de la riera i la urbanització de l'entorn modificaren el paisatge urbà. Sota aquestes línies, una imatge de l'Horta de Santa Maria cap a 1960 que permet copsar la gran amplada que tenia el seu llit en el tram final.

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

A mig matí del 9 d'octubre de 1994 va començar a ploure a les comarques meridionals de Catalunya. Cap a la tarda la pluja ja queia de forma moderada a pràcticament tot el territori. La matinada del dia 10 la precipitació va intensificar-se notablement. Els registres de precipitacions foren extraordinaris a les muntanyes de Prades i Montsant. A l'observatori d'Alforja es van registrar 419,6 mm en 34 hores. En altres observatoris s'assoliren registres de 450 mm. En conseqüència, les crescudes dels rius i rieres foren immediates.

Segons meteo.cat la situació meteorològica durant l'episodi va venir caracteritzada per una profunda baixa situada al nord de les Açores i un anticicló a l'Europa central, la posició dels quals va ser força estàtica aquells dies. Aquests dos centres d'acció van produir una marcada i continua advecció d'aire càlid i molt humit del nord d'Àfrica sobre Catalunya a tots els nivells de la troposfera durant uns quants dies: del sud-est en superfície, del sud a 850 hPa i del sud-oest a 500 hPa. L'aire càlid i humit és potencialment molt inestable i la massa d'aire nord-africana empesa cap a Catalunya es va veure obligada a ascendir violentament en topa contra la serralada Prelitoral, produint-se els forts aiguats del 10 i 11 d'octubre.

Font: http://www.meteo.cat/wpweb/divulgacio/publicacions/efemerides/1994-10-10_20-anys-de-laiguat-de-sant-tomas/

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut . Núm. Reg. 7436-1-097

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut . Núm. Reg. 7436-1-104

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut . Núm. Reg. 7436-1-096

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut . Núm. Reg. 7436-1-156

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-077

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-174

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-157

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-042

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Vaig quedar travat, potser van ser les botes d'aigua que portava, però vaig enrelliscar i vaig caure, recordo que un xic va mirar de salvar-me i em va agafar dues vegades, però finalment el corrent se m'emportà carrer avall. Quan vaig ser sota el pont de la via, em pensava que s'havia acabat tot. Però en vaig sortir, i a l'alçada d'on comença la plaça Creu de la Missió em vaig poder agafar a un ferro i a un cotxe (...) Degut a l'aigua bruta que m'havia entrat als ulls gairebé no hi veia (...). No sé el temps que va passar. Al cap d'una estona una dona em va veure des del balcó i va demanar auxili (...). Em van tirar una corda però en no veure-hi no em vaig atrevir a travessar el corrent d'aigua. Finalment quatre persones van arribar on era a través del jardí de la plaça i em van treure portant-me a l'ambulància que ja estava esperant.

Carles Massagué. Declaracions a Revista Cambrils, núm.

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-012 279 (octubre de 1994), pàg. 19.

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-179

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-055

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-122

Els carrers quedaren coberts de fang i runa. L'aigua va entrar en alguns establiments comercials. El carrer Hospital va ser un dels més afectats. Durant uns quants dies la població va presentar un aspecte desolador.

La runa que va arrossegar la rierada va quedar molt escampada. Especialment significativa va ser l'acumulació al final de la riera, on estava l'escola de vela.

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-001

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-004

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 11218-32-001

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-003

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-124

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-024

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-145

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-123

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 11218-01-20

Arxiu Municipal de Cambrils. Fons Oleastrum. Núm. Reg. 12309-30-01-002
Autor: Lluís Rovira Llorba

Arxiu Municipal de Cambrils. Fons Oleastrum. Núm. Reg. 12309-30-01-029
Autor: Lluís Rovira Llorba

Arxiu Municipal de Cambrils. Fons Oleastrum. Núm. Reg. 12309-30-01-030
Autor: Lluís Rovira Llorba

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-134

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-190

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-023

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 11218-01-13

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Fons Oleastrum. Núm. Reg. 12309-30-01-010

Autor: Lluís Rovira Llorba

LA RIERADA DEL 10 D'OCTUBRE DE 1994

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-186

Arxiu Municipal de Cambrils. Fons Oleastrum. Núm. Reg. 12309-30-01-007

Autor: Lluís Rovira Llorba

Arxiu Municipal de Cambrils. Autor desconegut. Núm. Reg. 7436-1-185

Arxiu Municipal de Cambrils. Fons Oleastrum. Núm. Reg. 12309-30-01-011

Autor: Lluís Rovira Llorba

BIBLIOGRAFIA I FONS DOCUMENTALS

- REVISTA CAMBRILS. *Rierada històrica*. Especial monogràfic. Núm. 279 (octubre 1994).
 - SALCEDA CASTELLS, Josep. “La riera” (I). A Revista Cambrils (desembre 1974). Reproduït a SALCEDA CASTELLS, Josep, Quaranta anys d’estampes cambrilenques. Tarragona: El Mèdol, 1998, p. 62-63
 - SALCEDA CASTELLS, Josep. “La riera” (II). A Revista Cambrils (gener 1975). Reproduït a SALCEDA CASTELLS, Josep, Quaranta anys d’estampes cambrilenques. Tarragona: El Mèdol, 1998, p. 63-64.
 - SALCEDA CASTELLS, Josep. “Les rierades històriques”. A Revista Cambrils (octubre 1994, núm. 279).
 - RUBIO, Marcel. “Un drama que es repeteix i es repetirà”. A Revista Cambrils (octubre 1994, núm. 279)
 - TARÉS LAGUNAS, Manel. “Aigua avall. La rierada del 15 de setembre de 1762 i altres avingudes del segle XVIII a Cambrils”. A Anjub. Quadern de Cultura Tradicional i Popular, núm. 7 (2006), p. 4-10). Es pot llegir a <http://maneltares.webnode.com/news/aigua-avall-la-rierada-del-15-de-setembre-de-1762-i-altres-avingudes-del-segle-xviii-a-cambrils/>
 - VIDIELLA, Montserrat. *Onomàstica de Cambrils i del seu terme municipal*. Cambrils: Ajuntament de Cambrils, 2000.
- http://www.meteo.cat/wpweb/divulgacio/publicacions/efemerides/1994-10-10_20-anys-de-laiguat-de-sant-tomas/

La rierada del 10 d'octubre de 1994

10 d'octubre de 2019

